



Semiramis o. s.

Dlabačova 2208, Nymburk 288 02
IČO: 70 84 53 87, tel.: +420 606 936 212,
Semiramis o.s. je zapsaný jako spolek ve spolkovém rejstříku,
vedeném u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou L 10982
e-mail: info@os-semiramis.cz, <http://os-semiramis.cz>
č.účtu : 166699448 / 0300, bank. spoj. : ČSOB Nymburk

Závěrečná zpráva o realizaci projektu Terénní program Kralupy nad Vltavou (1.1. – 31.12.2014)

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace:	Semiramis o. s.	IČO:	70845387
Telefon/email:	+420 606 365 338	Email:	info@os-semiramis.cz
Statutární zástupce:	Bc. Miroslav Zavadil, DiS.		
Název projektu:	Terénní program Kralupy nad Vltavou		
Zodpovědná osoba za projekt:	Ondřej Šulc, DiS.		
Ulice:	Ptácká 162		
Město:	Mladá Boleslav	PSČ:	293 01
Kraj:	Středočeský		
Telefon/email:	+420 724 557 503	E-mail:	streetwork@os-semiramis.cz

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O CENTRU TERÉNNÍCH PROGRAMŮ

2.1. Stručná definice Centra terénních programů

Centrum terénních programů Středočeského kraje poskytuje sociální a adiktologické služby uživatelům drog v jejich přirozeném prostředí na území Středočeského kraje za účelem minimalizace rizik spojených s užíváním drog a ochrany veřejného zdraví.

Terénní pracovníci aktivně vyhledávají uživatele drog a spolupracují s nimi na stabilizaci jejich sociální situace a zdravotního stavu. Klienty podporují ke změně životního stylu.

2.2. Územní vymezení poskytování služeb

V současnosti Centrum terénních programů působí celkem v jedenácti městech Středočeského kraje. Na Mladoboleslavsku jsou to města Mladá Boleslav, Bělá pod Bezdězem, Mnichovo Hradiště, Bakov nad Jizerou, Benátky nad Jizerou a Kosmonosy, na Praze-východ Brandýs nad Labem – Stará Boleslav a Čelákovice a na Mělnicku města Mělník, Kralupy nad Vltavou a Neratovice.



2.3. Cílová skupina

Uživatelé drog a jiné osoby ohrožené zdravotními a sociálními dopady rizikového chování spojeného s užíváním drog.

Primární cílovou skupinou jsou:

- injekční uživatelé drog
- sexuální partneři a partnerky UD

Sekundární cílovou skupinou jsou:

- neinjekční uživatelé nealkoholových drog

- osoby blízké UD (osoby žijící s UD, sdílející s nimi společné prostory; zároveň do této skupiny patří rodinní příslušníci a osoby jinak vztahově blízké UD)

Prioritou je poskytování služeb osobám spadajícím do primární cílové skupiny. Osobám spadajícím do sekundární cílové skupiny jsou služby poskytovány s ohledem na aktuální kapacitu a možnosti centra.

2.4. Základní cíle projektu

Cíle ve vztahu ke klientům:

- a) vyhledávání uživatelů drog v jejich přirozeném prostředí a jejich navázání na služby Centra terénních programů
- b) poskytování služeb vedoucích k minimalizaci rizik spojených s užíváním drog
- c) ovlivňování životního stylu klientů směrem k bezpečnějšímu užívání drog a ke stabilizaci sociální a zdravotní situace
- d) odkazování a zprostředkování dalších služeb

Cíle ve vztahu k široké veřejnosti:

- a) ochrana veřejného zdraví (prevence přenosu viru HIV, hepatitid B, C, sběr pohozených a bezpečná likvidace použitých injekčních stříkaček)
- b) poskytování objektivních informací v oblasti užívání drog
- c) rozvíjení spolupráce s dalšími institucemi sociálních a zdravotních služeb

2.5. Základní poskytované služby

Vyhledávání problémových uživatelů drog ve městě a monitorování drogové scény

Terénní pracovníci vyhledávají skrytou populaci uživatelů drog přímým kontaktováním na ulici, získávají informace o drogové scéně od místních obyvatel a také od uživatelů drog, kteří využívají služeb CTP.

Sběr odhozeného injekčního materiálu a monitoring rizikových lokalit

Pracovníci CTP vyhledávají lokality s výskytem odhozeného injekčního materiálu, pravidelně je monitorují a sbírají zde odhozený injekční materiál. Tyto lokality terénní pracovníci vyhledávají sami nebo o nich získávají informace od obyvatel města, Městské policie či jiných institucí.

Poradenství pro uživatele drog (zdravotní, sociální, trestně právní)

Terénní pracovníci poskytují uživatelům drog poradenství ze zdravotní, sociální a trestně-právní oblasti. Uživatele drog případně odkazují do zařízení, pro které je jejich konkrétní problém indikován (lékaři, probační a mediační služba, úřad práce apod.), a také jim nabízí asistenci při návštěvě těchto institucí.

Výměna injekčního materiálu a distribuce HR materiálu

Princip Harm Reduction (HR) je založen na snižování škod a rizik spojených s užíváním drog. Výměnou injekčního materiálu se snižují rizika výskytu infekčních chorob mezi uživateli drog, ale i ostatní populací. Mimo výměny injekčního materiálu terénní pracovníci distribuují tzv. HR materiál (dezinfekce, kondomy apod.), který taktéž zabraňuje šíření infekčních chorob a vzniku žilních onemocnění. Nedílnou součástí výměny injekčního materiálu je informování o zásadách bezpečnější aplikace a rizicích plynoucích z užívání drog, a to nejen o infekčních chorobách, ale např. o závislostech, psychózách a jiném nebezpečí, které s sebou užívání drog přináší.

Motivace a zprostředkování detoxifikace, režimové nebo komunitní léčby

Terénní pracovníci uživatelům drog poskytují tzv. předléčebné poradenství, během něhož vedou klienty nejen ke splnění požadavků potřebných k nástupu do léčby (kontakt s léčebným zařízením, doklady, životopis apod.), ale také pracují na udržení motivace uživatele drog k léčbě.

Testování na hepatitidu typu C

Terénní pracovníci prostřednictvím asistovaného testu, který rychlou formou detekuje protilátky na hepatitidu typu C, poskytují komplexní informační servis zaměřený na infekční choroby – další typy hepatitid, HIV/AIDS apod. Cílem testování je především zjištění viru hepatitidy typu C, motivace uživatelů drog k následné péči a prevence šíření infekčních chorob.

Centrum terénních programů poskytuje ještě celou řadu doplňujících služeb, které jsou závislé na potřebách jednotlivých měst, podobě cílové skupiny v nich a změnách v drogové scéně. Finální podoba terénního programu je tedy designována dle individuálních potřeb měst a obcí a je sestavována přímo na míru.

2.6. Odbornost služeb a personální zajištění

Semiramis o. s. je poskytovatelem drogových služeb na území střeďočekského kraje již patnáctým rokem. CTP je registrovanou sociální službou a vlastní Certifikát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Tým CTP je složen z pracovníků, kteří mají vysokoškolské či vyšší odborné vzdělání sociálního či zdravotního zaměření. Jednotliví pracovníci se dále vzdělávají podle svých individuálních vzdělávacích plánů v oboru.

Celkem v týmu CTP působí 4 pracovníci. Tým je odborně veden prostřednictvím intervizních setkání, podléhá pravidelné odborné supervizi 1x za měsíc.

2.7. Spolupráce s ostatními centry Semiramis o.s. a Laxus o.s.

Semiramis o. s. dlouhodobě úzce spolupracuje s Laxus o.s., poskytovatelem služeb v oblasti protidrogové prevence na území Královéhradeckého a Pardubického kraje. V současnosti probíhá fúze obou organizací, jejímž cílem je zajištění fungování služeb a jejich další rozvoj, zefektivnění řízení a propojení know-how, lidského potenciálu i odborných zkušeností. Klienti z regionů naší působnosti tak kromě využívání služeb ostatních center Semiramis o. s. (K-centrum Mladá Boleslav, Centrum adiktologických služeb Nymburk) využívají také služby Laxus o. s. (Ambulantní centrum Mladá Boleslav).

3. INFORMACE O MĚSTĚ

3.1. Aktivity realizované v roce 2014

Vyhledávání problémových uživatelů drog

Terénní pracovníci vyhledávají skrytou populaci uživatelů drog **přímým kontaktováním** na ulici. Vyhledávání uživatelů drog dále probíhá pomocí letáků v lékárenských balíčcích. Většina uživatelů drog, které se podaří navázat na služby terénního programu, se však o jeho fungování dozví především **prostřednictvím již navázaných klientů**.

Přímá práce s uživateli drog

- Primárně klienti využívají i nadále výměnného programu. Použité **injekční stříkačky dostáváme zpět** k bezpečné likvidaci, což přispívá kochraně veřejného zdraví. Se sterilními stříkačkami se k uživatelům drog dostává současně i materiál ke snižování rizik spojených s užíváním drog.
- Distribuujeme **želatinové kapsle**, které jsou určeny k perorální aplikaci drogy a **plastové trubičky**, které jsou určeny k bezpečnějšímu užívání drogy při šňupání. Jedná se o materiál, který využívají jak nitrožilní uživatelé drog, tak osoby užívající drogy jiným způsobem. Plastové trubičky snižují při správném používání riziko přenosu infekčních chorob při poškození nosní sliznice způsobené šňupáním. Prostřednictvím tohoto HR materiálu pracujeme s klienty na změně v jejich dosavadním rizikovém chování (nitrožilní aplikace). Motivujeme je k přechodu na jiný, méně rizikový způsob užívání.
- Klientům stabilně poskytujeme **poradenství** – zdravotní (komplikace spojené s užíváním drog, infekční choroby atd.) a trestně-právní. S klienty pracujeme zároveň i na jejich **sociální stabilizaci**. Motivujeme je například k **aktivnímu vyhledávání práce**.
- V rámci **sociální práce** s klienty z dlouhodobého hlediska nejčastěji řešíme:
- **problematiku nezaměstnanosti** (registrace na Úřadu práce, registrace v pracovních agenturách, orientace v pracovních smlouvách atp.);
- **bydlení** (kde a jak hledat bydlení, podmínky nájemních smluv, náklady spojené s bydlením atp.);
- **dluhy** (jak splácet dluhy na zdravotním pojištění, výživném, vytvoření splátkových kalendářů, exekuce – práva a povinnosti atp.);
- **rodinné a partnerské problémy** (u klientů kvůli jejich drogové závislosti dochází k narušení vztahů v rodině a v partnerských vztazích, často své nejbližší ztrácí a neví jak vztahy znovu navázat a obnovit)
- **předléčebné poradenství** - jedná se o informace o detoxifikačních jednotkách, terapeutických komunitách a psychiatrických léčebnách a zprostředkování kontaktů mezi klienty a těmito institucemi. S klienty pracujeme na motivaci k léčbě závislostí, probíráme s nimi předpoklady jejich budoucí dlouhodobé abstinence, vybíráme typ léčebného zařízení dle individuálních potřeb klienta a případně vystavujeme doporučení k přijetí do léčby. Uživatelům drog zajišťujeme do léčebných zařízení v případě potřeby také doprovod.
- Uživatelům drog, se kterými jsme se setkali, ale neměli potřebu využít naše služby, jsme poskytovali **informační servis o rizicích užívání** návykových látek.

Monitoring rizikových lokalit a sběr odhozeného injekčního materiálu

Nadále jsme se věnovali **monitoringu lokalit**, ve kterých jsme předpokládali možný výskyt uživatelů drog nebo odhozeného injekčního materiálu. Tento sesbíraný materiál jsme dále předali k odborné likvidaci.

Monitoring drogové scény

Sledování aktuálních informací o drogové scéně probíhá **především díky kontaktům s klienty**. Prostřednictvím kontaktů s veřejností a spolupráce s odborníky si obraz o drogové scéně dále dotváříme.

Účast na Kralupském hudebním festivalu

7. 6. 2014 jsme se zúčastnili **Kralupského hudebního festivalku**, kde jsme monitorovali možný výskyt uživatelů drog a následně jim poskytovali služby.

3.2. Spolupráce s odbornou veřejností

V roce 2014 probíhala spolupráce s Městským úřadem, jmenovitě s kontaktní osobou **Mgr. Evou Ivanovou**, vedoucí Odboru sociálních věcí, školství a kultury, a **Bc. Veronikou Popelkovou**, kurátorkou pro dospělé.

Terénní pracovníci se pravidelně účastní setkání **Komunitního plánu sociálních služeb města Kralupy nad Vltavou a spádového území** a setkání **Lokálního partnerství Kralupy nad Vltavou**.

V **Kralupském zpravodaji červen 2014** vyšel článek Semiramis o. s. „Pomoc, moje dítě asi bere drogy“, který informuje veřejnost o typických příznacích užívání drog, a jak se v podobných případech zachovat. Zároveň jsou zde uvedeny kontakty na CTP včetně odkazu na drogovou poradnu Semiramis o. s.

Do všech **lékáren** ve městě i nadále distribuujeme **tzv. lékárenské balíčky**. Distribuce lékárenských balíčků má za cíl navázat problémové uživatele drog, kteří nakupují injekční materiál v lékárnách, do služeb terénního programu. Lékárenský balíček obsahuje materiál pro snížení škod při užívání drog (desinfekci, injekční vodu apod.) a především kontakty na terénní pracovníky. Za účelem ochrany veřejného zdraví leták informuje o bezpečné likvidaci injekčního materiálu.

Sekundárními cíli spolupráce s lékárnami jsou prevence infekčních chorob mezi skrytou populací uživatelů drog či vzdělávání lékárenského personálu v drogové problematice.

Spolupráce s lékárnami je pro nás důležitá také kvůli informacím o počtu prodaných stříkaček, či výdeji substitučních opiátů. Tyto informace dlouhodobě sledujeme a pomáhají nám v dotvoření obrazu o lokální drogové scéně (velikost skryté populace nitrožilních uživatelů, její povaha apod.).

3.3. Tabulka statistických údajů za rok 2014

Počet osob, které využily služeb Centra terénních programů	108
Počet osob spadajících do primární cílové skupiny	93
- z toho v přímém kontaktu	68
- z toho v sekundárním výměnném programu	25
- z toho počet nových klientů	29
Počet osob spadajících do sekundární cílové skupiny	15
Průměrný věk klientů programu	34
Počet kontaktů	865
Počet výměn	741
Počet vyměněného injekčního materiálu	21 793

3.4. Interpretace statistických údajů

V roce 2014 jsme se intenzivně věnovali navázání uživatelů drog do služeb Centra terénních programů, zároveň se nám dařilo zintenzivnit kontakty s těmi stávajícími.

V průběhu tohoto roku služby Centra terénních programů **využilo 29 uživatelů drog, kteří s terénním programem doposud neměli žádnou zkušenost.**

Nadále evidujeme nárůst počtu vyměněných stříkaček (v loňském roce jsme vyměnili 17 567 kusů). Vysvětlujeme si to tím, že se nám podařilo navázat nové uživatele do služeb, což zároveň koresponduje se zvýšeným počtem výměn (oproti loňskému roku o 125). V kontaktu se také pravidelně objevují klienti, kteří mění větší množství stříkaček. Tento nárůst nevyovídá ani tak o zvýšené frekvenci užívání drog těmito osobami, jako spíše o důslednějším dbání na principy harm reduction – v tomto případě aplikaci sterilními stříkačkami. U stříkaček vracejících se do výměnného programu se tak zvyšuje podíl těch, které jsou použity jen jednou.

Oproti loňskému roku jsme zaznamenali mírný pokles klientů v přímém kontaktu, ze 76 klientů na 68. Jelikož je každá drogová scéna tvořena jednotlivci s různými preferencemi, jedná se zpravidla o velice dynamickou strukturu a tak je **mění se počet osob využívajících služby terénního programu poměrně běžnou záležitostí.** Zejména pak v pervitinové scéně, která má svá specifika (větší obava ze ztráty anonymity, psychické problémy spojené s užíváním pervitinu apod.). Někteří z pravidelných klientů se také z města odstěhovali, s jinými pracujeme na motivaci k léčbě, někteří klienti užívat drogy přestali.

V roce 2014 jsme zaznamenali, že **sekundární výměnný program** využilo přibližně **25 uživatelů drog.** Z hlediska ochrany veřejného zdraví je důležité, že se použité injekční stříkačky vrací zpět k bezpečné likvidaci i touto cestou. Vždy totiž existuje skupina uživatelů drog, která v přímém kontaktu s terénním programem z určitého důvodu není.

Průměrný věk klientů je, stejně jako v loňském roce, **34 let.**

3.5. Informace o drogové scéně:

Mezi drogami užívanými našimi klienty v Kralupech nad Vltavou **dlouhodobě převažuje pervitin**, přičemž téměř všichni klienti si jej aplikují nitrožilně. Následuje **buprenorfin**, což je farmaceuticky připravený opioid určený k substituční léčbě závislosti na (nejčastěji) heroinu. Vyskytuje se ve formě tablet určených k sublingvální aplikaci, které registrujeme na trhu pod několika názvy (Subutex, Suboxone). S heroinem jako primární drogou se nesetkáváme.

Drogová scéna je **dlouhodobě stabilizovaná a otevřená**, neprochází výraznými změnami. Otevřená drogová scéna se projevuje pohybem uživatelů drog ve městě - neskrývají se a tráví čas na veřejně dostupných místech. Právě charakter drogové scény nám umožňuje uživatele drog vyhledat v jejich přirozeném prostředí, což je primárním úkolem terénního programu.

V průběhu roku jsme se často **setkávali s užíváním drog mezi osobami bez přístřeší**, či stabilnějšího sociálního zázemí. Naší snahou tak bylo především eliminovat možnosti výskytu odhozených stříkaček v ulicích města.

Ve skladbě klientů stále převládají muži, stejně jako v loňském roce tvoří 72%, což je v porovnání s ostatními lokalitami působnosti Centra terénních programů Semiramis o. s. mírný nadprůměr. Téměř všichni naši klienti jsou uživatelé nitrožilní.

3.6. Nalezený injekční materiál v roce 2014

Počet nalezených stříkaček je téměř totožný, jako v roce 2013 (29 kusů). Nicméně tento počet je dán především lokalitou sídliště v Zátíší, kde jsme našli celkem 16 odhozených kusů, přičemž se v podstatě jednalo o jednorázový nález starých stříkaček.

Kralupské nádraží stále vybočuje v množství injekčních stříkaček, nicméně v porovnání s loňským rokem jsme zde zaznamenali pokles nálezů o 15 injekčních stříkaček.

Lokalita	Počet
Garáže u sídliště v Zátiší	16
Nádraží	14
Pod mostem, ulice Mostní	3
Sídliště Hůrka	1
Eduarda Beneše	1
Celkem	35

3.7. Závěr

- Nejvíce nitrožilně užívanou drogou ve městě je **pervitin**, následují substituční preparáty (Subutex, Suboxone, metadon, atd.)
- Služby Centra terénních programů využilo **26 uživatelů drog, kteří s terénním programem doposud neměli žádnou zkušenost.**
- Klademe velký **důraz na přímou práci s uživateli drog.** Kontaktů s nimi využíváme ve velké míře k motivaci k méně rizikovému způsobu života.
- Zaznamenali jsme nárůst počtu vyměněných stříkaček.

.....
Ondřej Šulc, DiS.
vedoucí Centra terénních programů
Semiramis o.s.
Tel.: 724 557 503
E-mail: sulc@os-semiramis.cz